

Van de redactie

In het voor U liggende Maandblad treft U een vijftal artikelen aan met een zeer gevarieerde inhoud.

In de reeks artikelen over de ongewervelde dieren van de kalkgraslanden verschijnt nu een aflevering over kevers op de Sint Pietersberg. In dit artikel wordt door de heren Van Etten en Brunsting een samenvatting gegeven van onderzoek dat 12 jaar lang, gedurende enkele weken, werd uitgevoerd door studenten van de Rijksuniversiteit Utrecht.

Verheugend is de vermelding van het terugvinden (in 1982) in Limburg van de Polei, een plant die sinds 1950 niet meer was aangetroffen. In zijn artikel gaat de heer Cortenraad uitgebreid op de oecologie van deze plant in.

Een derde hoofdartikel behandelt een wel heel apart facet van de onderaardse kalksteengroeven, namelijk schimmels die op insecten voorkomen. Het artikel van de heren Samson en Rombach laat weer eens zien, dat schimmels, behalve interessante, ook hele mooie organismen kunnen zijn.

Een tweetal kleinere artikelen zijn gewijd aan Steel-iepen in Maastricht en aan waarnemingen aan de Zwarte Ooievaar in 1981.

A.J. Lever

Verslagen van de maandelijkse bijeenkomsten

Te Venlo op 27 januari

Deze avond stond in een voordracht door de heer A. Salden de Fossa Eugeniana centraal.

Tot tweemaal toe zijn door vreemde overheersers vergeefse pogingen ondernomen, om een waterweg te realiseren tussen de Rijn, de Maas en de Schelde. Van beide onvoltooide kanalen zijn binnen de gemeentegrenzen van Venlo restanten zichtbaar in het landschap. Het meest bekend is de Noordervaart, ofwel het Grand Canal du Nord, waarvan de werkzaamheden werden uitgevoerd onder de heerschappij van Napoleon tussen 1808 en 1810.

Minder bekend zijn de restanten van de Fossa Eugeniana. Aan dit kanaal werkte men een kleine 200 jaar eerder, van 1626 tot 1628 tijdens de tachtigjarige oorlog, toen grote delen van ons land onder Spaanse overheersing stonden. Het moest een verbinding worden van Rheinberg aan de Rijn via Kamp-Lintfort en Geldern naar de Maas, om daarin ter hoogte van de monding van de Rode Beek bij Arcen uit te monden. Mede onder druk van Venlo als belangrijke handelsstad is het traject uiteindelijk vanaf Walbeck in zuidelijke richting verlegd, zodat het kanaal bij Venlo in de Maas zou uitkomen. Het kanaal moest behalve als handelsroute een belangrijke verdedigingsfunctie gaan vervullen tegen in-

vallen van staatse troepen. Het gebied tussen Maas en Rijn was tot de Franse tijd namelijk erg verbrokkeld. Ook tijdens de Spaanse overheersing zijn als gevolg hiervan de nodige gevechtshandelingen verricht tussen Staatse en Spaanse troepen.

Restanten van een aantal van de 23 schansen (forten), verspreid langs het kanaal, getuigen ook nu nog van de verdedigingsfunctie van de Fossa Eugeniana. In 1828 werden de werkzaamheden gestaakt als gevolg van de voortdurende aanvallen van Hollanders, geldgebrek en technische moeilijkheden.

De heer Salden gaf een zeer boeiend verslag over de functies die het kanaal zou gaan krijgen, over de onderleiding van de Spanjaarden verrichte werkzaamheden en over de moeilijkheden als gevolg waarvan het kanaal nooit werd voltooid. De dia's toonden de restanten van het kanaal en zijn aanliggende verdedigingswerken tussen Rheinberg en Walbeck. Het gedeelte tussen Walbeck en Venlo werd niet alleen vanuit historisch gezichtspunt behandeld: de heer Cruysberg vertelde over plant en dier in en rondom de restanten van de Fossa. Daar waar de Fossa door het door ruilverkaveling bedreigde Rijnbeekgebied van Venlo-Noord loopt, liggen een aantal historisch waardevolle gebouwen. Boerderij "Soomers", een meer dan 300 jaar oude boerderij is

een voorbeeld van een driehoekig halenhuis, een boerderijtype dat in grondvorm voorkomt van het zuiden van de provincie Groningen tot in Noord-Limburg en het Midden van Duitsland. De heer Seegers vertelde als architect over de historische waarde van dit gebouw.

De 90 bezoekers van deze avond waren zeer voldaan over de veelzijdige aanpak van dit historisch kanaal. Op 12 juni volgt een excursie naar de Fossa tussen Venlo en Walbeck.

Te Heerlen op 21 februari

De voorzitter heette de aanwezigen welkom en concludeerde uit de goede opkomst dat het onderwerp van de avond, bladmos in hun milieu, een verheugende belangstelling heeft. De heer H. Knibbeler stelde dat zijn voordracht de bedoeling had belangstelling te wekken, door een tipje van de sluier, die het uitgebreide terrein van de bladmosen omgeeft, op te lichten. De meeste mossen hebben een voorkeur voor een vochtig klimaat. De groeiperiode valt bij de meeste soorten in het winter-halfjaar, maar toch heeft elke soort wel zijn eigen groeiperiode en tijd van sporenvormen. Het voorkomen van mossoorten is een gevoeliger aanwijzing voor reeds kleine verschillen in standplaats omstandigheden dan het voorkomen van hogere